

Ympäristöministeriö
PL 35
00023 VALTIONEUVOSTO
kirjaamo.ym@ymparisto.fi

Viite: Ympäristöministeriön lausuntopyyntö 14.9.2015 Dnro YM028:00/2011

Asia: Lausunto valtioneuvoston asetuksen eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, ns. nitraattiasetus, muuttamisesta

MTK Häme ry on tutustunut Ympäristöministeriön esittämään ehdotukseen *asetukseksi eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta* ja toteaa siitä lausunnossaan seuraavaa.

3 § Määritelmät

MTK Häme pitää kohdan 16. muutosehdotusta, jossa paperiteollisuuden sivutuotteena syntyvä maanparannukseen käytettävä kuituliete on suljettu nitraattiasetuksen ulkopuolelle, positiivisena muutoksena. Runsaasti hiiltä sisältävä puukuitu sitoo maassa hitaasti hajotessaan tyypeä noin 0,6 kg/ha. Näin ollen sen vaikutukset ympäristölle ja ravinteiden pidättymiseen maahan ovat pelkästään myönteisiä.

6 § Pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointi

Muutosehdotuksessa sallittu orgaanisen lannoitevalmisteen varastointi ympärivuotisesti aumassa on hyvä asia. On kuitenkin paljon orgaanisia lannoitevalmisteita, joiden kuiva-ainepitoisuus on alle 30 prosentin rajan, joka vaaditaan aumaukseen, mutta jotka ovat olomuodoltaan varsin hyvin aumattavissa ilman ympäristöriskejä. Aumaus tulisi sallia, kun silmämääräisesti pystyy arvioimaan, että valumia ei synny.

MTK Häme esittää, että orgaanisen lannoitevalmisteen kuiva-ainepitoisuudelle ei aseteta erillistä prosenttirajaa.

Asetuksessa sallitaan orgaanisen lannoitevalmisteen varastointi aumassa. Siinä kuitenkin vaaditaan auman peittämistä tiiviillä peitteellä. Edellisessä nitraattiasetuksessa (931/2000) peittämiseen riitti esimerkiksi 10 cm kerros turvetta. Tiiviin peitteen vaatiminen aumalle on turhaa sääntelyä. Esimerkiksi aumamuovin käyttö peitteenä on kallista ja hankalaa. Muovien kiinnittäminen on työlästä ja niiden käytöstä syntyy turhaa jätettä. Auman päälle levitettävä orgaaninen hiilipitoinen kate sitoo tyypeä, estää hajuhaittoja ja se on mahdollista levittää peltoon auman mukana.

MTK Häme ehdottaa, että auman katevaatimuksesta tiiviin katteen vaatimus korvataan vähintään 10 cm kerroksella orgaanista hiilipitoista kateainetta, kuten olkisirppua, turvetta tai puukuitua.

7 § Rakenteelliset vaatimukset

Pykälässä vaaditaan kompostin alustalta tiivispohjaisuutta ja vesitiiviyyttä. MTK Häme näkee, että kovapohjainen alusta on parempi vaihtoehto kompostin alustaksi kuin tiivispohjainen. Tiiviin alustan ongelma on se, että kaikki siihen päätyvät ravinteet valuvat alustan reunalle ja sitä kautta eteenpäin. Suodattava ja kova pohja, kuten kuiva peltomaa, on aumavarastoinnissa kompostoitavalle kuivalannalle ja orgaaniselle lannoitevalmistelle parempi myös ympäristön kannalta.

Lannan kuormausalustan muuttaminen tiivistä kovapohjaiseksi on aiheellinen muutos. MTK Häme kuitenkin ehdottaa, että koko alustan määritelmän voi jättää asetuksesta pois. Vaatimus tulee selväksi jo edellisessä virkkeessä, jossa todetaan: "Rakenteiden ja laitteiden tulee olla sellaiset, ettei lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden siirron, käsittelyn ja varastointitilan tyhjennyksen aikana pääse nesteitä ympäristöön."

Asetuksen määräys pysyvien ruokinta- ja juottopaikkojen kattamisesta ja tiivispohjaisuudesta ei vastaa käytännön viljelymenetelmiä. Ympäristöministeriön 3.7.2015 antaman tulkintaohjeen mukaan tämä määräys koskee myös laitumia, joilla ruokinta- tai juottopaikka ei muutu laidunkauden aikana. Määräystä on täysin turha ulottaa laidunkauden aikana käytettäville laitumille. Yleensä laidunlohkot ovat tilalla osa normaalia viljelykiertoa. Ne voivat olla esimerkiksi kaksi vuotta säilörehunurmella, kaksi vuotta laitumena ja kaksi vuotta kauralla, joista jälkimmäisenä kauran alle kylvetään taas nurmi. Erillisten juotto- tai ruokintapaikkojen alustan teko ja kattaminen viljelykierrossa olevalle peltomaalle on järjetöntä. Tästä aiheutuisi vain turhia kustannuksia ja taas yksi mahdollinen tulkinnanvarainen paikka sanktiolle valvonnoissa.

MTK Häme ehdottaa, että määräys pysyvien ruokinta- ja juomapaikkojen kattamisesta ja tiivispohjaisuudesta ei koske laitumia.

10 § Lannoitteiden käyttö

Poikkeus lannan levittämisaian jatkamisesta poikkeustilanteessa marraskuun loppuun on ehdottoman hyvä asia. Paras vaihtoehto niin viljelijöiden, peltöjen kuin ympäristönkin kannalta kuitenkin olisi, että levitystä ei rajoitettaisi päivämäärien mukaan, vaan rajana olisivat olosuhteet. Jos EU:n nitraattidirektiivi vaatii levitykselle jonkun päivämäärärajoituksen, se voisi olla esimerkiksi 1.1.-31.3.

Kuivalannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden 30 prosentin kuiva-ainepitoisuusraja rajoittaa käytännössä lannan ja orgaanisten lannoitevalmisteiden kierrätystä ja levitystä. Asetuksen mukaan vähintään 30 prosentin tavaraa voi säilyttää pellolla enintään neljä viikkoa odottamassa levitystä. Esimerkiksi naudon kuivikelannan kuiva-ainepitoisuus on keskimäärin 20-22 prosenttia. Nyt asetus vaatisi naudon kuivikelantaa vastaanottavalta viljatilalta omaa lantaa, jos lantaa ei levitetä pellolle välittömästi. Tämä vesittää koko lannan kierrätyksen idean.

MTK Häme esittää, että lannan tai orgaanisen lannoitevalmisteen kuiva-ainepitoisuudelle ei tässäkään pykälässä määrätä prosenttirajaa.

Nitraattiasetuksen on tarkoitus ehkäistä ravinteiden joutumista muualle kuin viljelykasvien käyttöön. Kaikista paras tapa edistää tätä on mahdollistaa viljelijöille lannan ja muiden orgaanisten aineiden järkevä käyttö viljelykasvien lannoitteena. Suomi pyrkii kiertotalouden mallimaaksi. Siihen vaaditaan tehokasta lannan ja orgaanisten ravinteiden kierrättämistä. Lausunnolla oleva nitraattiasetus ei tue tätä tavoitetta.

Hämeenlinnassa 30.9.2015

Päivi Rönni
Toiminnanjohtaja
MTK Häme ry